

якістю людського капіталу, які в майбутньому здатні забезпечити підприємству економічний і (або) соціальний результат.

Література:

1. Грішнова О.А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки / О.А. Грішнова. – К.: «Знання», КОО, 2001. – 254с.
2. Беккер Г. С. Человеческое поведение: экономический подход. Избранные труды по экономической теории / Беккер Г. С.; [пер. с англ.]; сост., науч. ред., послесл. Р.И. Капелюшников; предисл. М.И. Левин. – М.: ГУ ВШЭ, 2003. – 672с.
3. Макконелл К. Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика [Текст] / К. Р. Макконелл, С. Л. Брю: [пер. с англ.]. – К.: Хагар-Демос, 1993. – 785 с.
4. Кендрик Дж. Соккупный капитал США и его формирование / Дж. Кендрик. – М., 1978. – 275 с.

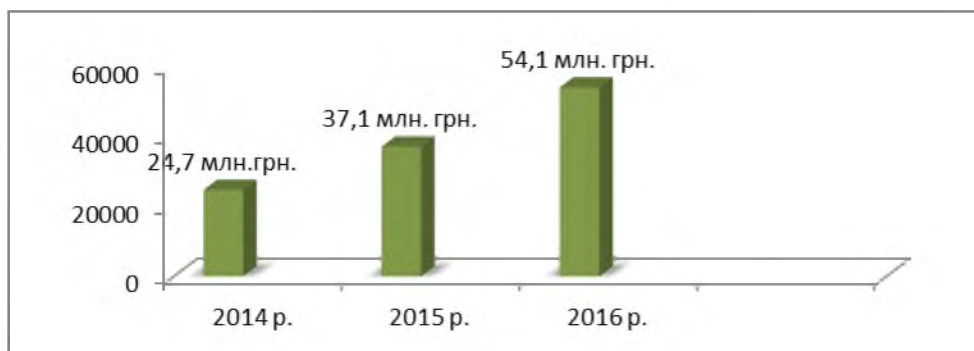
Наталя СМІРНОВА

студентка факультету банківського бізнесу, ТНЕУ

ОЦІНКА РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

В умовах посилення глобалізаційних процесів туристична галузь завдяки стрімким темпам зростання перетворилася на одну з пріоритетних сфер у світовій економіці і має важливе значення у формуванні ВВП країни, наповнює прибуткову частину бюджету, стимулює розвиток сфери послуг, транспорту, будівництва, стримує рівень сезонного безробіття, тощо [2]. Так за даними Міжнародної туристичної організації частка туризму у світовому ВВП становить 10%, близько 30% займає у світовому експорті послуг та 6% обсягу світової торгівлі, кожне 11 робоче місце в світі припадає на сферу туризму.

Зважаючи на сприятливі умови для туристичної діяльності та з огляду на її чималі прибутки для потреб соціально-економічного прогресу, велика частка території України прагне успішно розвивати свої ринки туристичних послуг, долучившись до конкурентної боротьби за туристичні потоки. Так за перше півріччя 2017 р. до України в'їхало 6,3 млн. туристів, що на 8,7% більше, ніж за аналогічний період у 2016 р. За даними Державної фіскальної служби України [1] обсяг надходжень від сплати туристичного збору (рис. 1) у 2016 р. збільшився на 45,7 % порівняно з 2015 р., а у 2015 р. зріс на 49,9 % порівняно з 2014 р.

Рис 1. Надходження туристичного збору до місцевих бюджетів за 2014-2016 роки, тис. грн.

Оцінку туристичного потенціалу України можна здійснити за показниками прямого і загального внеску туризму у валовий внутрішній продукт, у зайнятість, за часткою капіталовкладень в туризм, часткою доходів і витрат на туризм відповідно в експорті та імпорті країни (табл. 1).

Так, частка прямого внеску туризму у ВВП за 2012-2016 рр. зменшилась з 2,03% до 1,52%. Така ж тенденція спостерігається і за часткою загального внеску туризму у ВВП – 5,6% у 2016 р. проти 7,5% у 2012 р. Частка прямого внеску туристичної галузі в зайнятість за аналізований період зменшилась з 7% до 5%, частка капіталовкладень у туризм аналогічно зменшилась з 2,2% до 1,9%. Аналогічна тенденція спостерігається і в доходах, отриманих від туристичних послуг – їхня частка зменшилась із 7,3% у 2013 р. до 2,2% у 2016 р., а частка витрат в розвиток туристичної галузі зросла з 5,5% у 2012 р. до 10,5% у 2016 р.

Таблиця 1

Основні показники ринку туристичних послуг в Україні за 2012-2016 рр.*

№ зп	Показники	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Частка прямого внеску туризму у ВВП, %	2,03	2,04	1,41	1,47	1,52
2.	Частка загального внеску туризму у ВВП, %	7,5	7,6	5,5	5,5	5,6
3.	Частка прямого внеску туризму в зайнятість, %	1,9	1,8	1,2	1,3	1,3
4.	Частка загального внеску туризму в зайнятість, %	7,0	6,8	4,9	4,9	5,0
5.	Частка капіталовкладень в туризм, %	2,4	2,3	2,2	2,0	1,9
6.	Частка доходів від туризму в загальному експорті країни, %	6,9	7,3	3,5	2,1	2,2
7.	Частка витрат в туризм в загальному імпорті країни, %	5,5	6,5	7,8	10,8	10,5

*Примітка. Складено за даними [3]

Україна має всі передумови для належного розвитку економіки за рахунок туризму, однак суттєво програє в конкурентній боротьбі, відстаючи від провідних держав світу за рівнем розвитку туристичної інфраструктури та якості туристичних послуг. За складовими індексу туристичної конкурентоспроможності у 2017 р. Україна увійшла до десятки країн з найнижчим рівнем безпеки, займаючи 127 місце, за сприятливим бізнес-середовищем – 124, за рейтингом культурних багатств – 51, в плані здоров'я та

гігієни не все так погано – вона входить у першу десятку країн, посідаючи 8 місце, за ціною конкурентоспроможністю – 45 місце, за показниками розвитку туристичного сервісу – 71, за рівнем міжнародної відкритості – 78, за інфраструктурою повітряного транспорту – 79, за наземною і портовою інфраструктурою – 81, за націленістю на туризм – 90, за природними ресурсами – 115, за людськими ресурсами і ринком праці – 41, за готовністю ІКТ – 81, за культурними ресурсами і діловими поїздками – 51, за показниками екологічної стабільності – 97 місце. Відповідно до загального індексу туристичної конкурентоспроможності Україна в рейтингу 136 країн займає 88 місце [3].

Отже, забезпечення пріоритетності стратегічного розвитку ринку туристичних послуг в Україні сприятиме зростанню конкурентоспроможності туристичної галузі на світовій арені, зміцненню економіки країни, наповненню державного бюджету, зростанню добробуту українських громадян, збереженню історико-культурної спадщини, піднесенню духовного потенціалу суспільства.

Література:

1. Міністерство економічного розвитку і торгівлі в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
2. Світова туристична організація UNWTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unwto.org>
3. Лотши О. Я. Стратегічні підходи розвитку ринку туристичних послуг в Україні / О. Лотши // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: “Економіка і менеджмент”. – № 25. – Ч. 1 – 2017. – С. 134-138.

Ольга СМОЛІЙ

студентка факультету банківського бізнесу, ТНЕУ

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙ

Інноваційна діяльність є одним із найважливіших факторів економічного розвитку, а освоєння інновацій стало головною умовою забезпечення конкурентоспроможності економіки. В Україні зростає розуміння виняткової ролі науки та інновацій у національній економіці в контексті євро інтеграційних орієнтирів розвитку. Проте попри загальне визнання високого значення інноваційних процесів для національного господарства, сучасний стан системи їх фінансового забезпечення, як одного з ключових чинників інноваційної діяльності, свідчить про неспроможність створити необхідні умови для реалізації існуючого інноваційного потенціалу. Відсутність належного фінансового забезпечення, концентрації та ефективного використання наявних фінансових ресурсів стримує процес активізації інноваційної діяльності та знижує вагомість впливу на ефективність економічних інновацій. Особливістю фінансового забезпечення інноваційної діяльності в Україні є обмеженість